Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 23ης Ιανουαρίου 2025*

«Προδικαστική παραπομπή – Προστασία των καταναλωτών – Αθέμιτες εμπορικές πρακτικές – Οδηγία 2005/29/ΕΚ – Άρθρο 7 – Παραπλανητικές παραλείψεις – Πρόσκληση για αγορά – Ουσιώδεις πληροφορίες – Πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στον καταναλωτή σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της τιμής – Διαδικτυακή προσφορά για την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας – Εργαλείο υπολογισμού των τιμών – Μνεία του ποσοστού προσαυξήσεως της τιμής που ισχύει για τον καταναλωτή»

Στην υπόθεση C-518/23,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, Γερμανία) με απόφαση της 27ης Ιουλίου 2023, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 10 Αυγούστου 2023, στο πλαίσιο της δίκης

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

κατά

NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους T. von Danwitz, Αντιπρόεδρο του Δικαστηρίου, προεδρεύοντα του έκτου τμήματος, A. Kumin (εισηγητή) και I. Ziemele, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

– η Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V., εκπροσωπούμενη από τον P. Wassermann, Rechtsanwalt,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

– η NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH, εκπροσωπούμενη από τον T. Höch, Rechtsanwalt,

– η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους P. Kienapfel, P. Ondrůšek και I. Rubene,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 1, και παράγραφος 4, στοιχείο γ', της οδηγίας 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/ΕΚ, 98/27/ΕΚ, 2002/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («Οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές») (ΕΕ 2005, L 149, σ. 22).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände – Verbraucherzentrale Bundesverband e.V. (ομοσπονδιακής ένωσης των κεντρικών αρχών και ενώσεων καταναλωτών, Γερμανία, στο εξής: ομοσπονδιακή ένωση) και της NEW Niederrhein Energie und Wasser GmbH σχετικά με διαφήμιση προσφοράς για την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία υποστηρίζεται ότι είναι παραπλανητική.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 6, 7, 14 και 18 της οδηγίας 2005/29 έχουν ως εξής:

«(6) Ως εκ τούτου, η παρούσα οδηγία επιδιώκει την προσέγγιση της νομοθεσίας των κρατών μελών για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης της αθέμιτης διαφήμισης, οι οποίες βλάπτουν άμεσα τα οικονομικά συμφέροντα των καταναλωτών και, συνεπώς, έμμεσα τα οικονομικά συμφέροντα των θεμιτών ανταγωνιστών. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οδηγία προστατεύει τους καταναλωτές από τις συνέπειες τέτοιου είδους αθέμιτων εμπορικών πρακτικών όπου αυτές είναι ουσιώδεις, αλλά αναγνωρίζει ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις η επίπτωση στους καταναλωτές μπορεί να είναι αμελητέα […]

(7) Η παρούσα οδηγία αφορά εμπορικές πρακτικές που αποβλέπουν άμεσα στον επηρεασμό των αποφάσεων των καταναλωτών σε σχέση με προϊόντα […]

[…]

(14) Επιδίωξη είναι οι παραπλανητικές εμπορικές πρακτικές να καλύπτουν εκείνες τις πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης της παραπλανητικής διαφήμισης, οι οποίες εξαπατούν τον καταναλωτή και τον εμποδίζουν να κάνει τεκμηριωμένη και, επομένως, αποτελεσματική επιλογή. Σύμφωνα με τους νόμους και τις πρακτικές των κρατών μελών για την παραπλανητική διαφήμιση, η παρούσα οδηγία κατατάσσει τις παραπλανητικές πρακτικές σε παραπλανητικές πράξεις και σε παραπλανητικές παραλείψεις. Όσον αφορά τις παραλείψεις, η οδηγία καθορίζει έναν περιορισμένο αριθμό βασικών πληροφοριών που χρειάζεται ο καταναλωτής για να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση συναλλαγής. Οι πληροφορίες αυτές δεν πρέπει να ανακοινώνονται σε όλες τις διαφημίσεις αλλά μόνο όπου ο εμπορευόμενος απευθύνει πρόσκληση για αγορά, έννοια που προσδιορίζεται σαφώς στην οδηγία. Η προσέγγιση πλήρους εναρμόνισης την οποία ακολουθεί η παρούσα οδηγία δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να ορίζουν, στο εθνικό τους δίκαιο, τα κύρια χαρακτηριστικά συγκεκριμένων προϊόντων, όπως συλλεκτικών αντικειμένων ή ηλεκτρικών προϊόντων, των οποίων η παράλειψη θα ήταν ουσιαστική όταν διατυπώνεται πρόσκληση για αγορά […]

[…]

(18) Είναι σκόπιμο να προστατεύονται όλοι οι καταναλωτές από τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Το Δικαστήριο […], ωστόσο, θεώρησε σκόπιμο, κατά την εκδίκαση ορισμένων υποθέσεων διαφήμισης […], να εξετάσει τις επιπτώσεις που έχουν σε έναν ιδεατό τυπικό καταναλωτή. Η παρούσα οδηγία, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας και προκειμένου να επιτευχθεί η αποτελεσματική εφαρμογή της προστασίας που παρέχει, θέτει ως σημείο αναφοράς τον μέσο καταναλωτή, ο οποίος έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός και ενημερωμένος, λαμβανομένων υπόψη των κοινωνικών, πολιτιστικών και γλωσσικών παραγόντων, κατά την ερμηνεία του Δικαστηρίου, αλλά επίσης περιλαμβάνει διατάξεις για την πρόληψη της εκμετάλλευσης των καταναλωτών, τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των οποίων τους καθιστούν ιδιαίτερα ευάλωτους σε αθέμιτες εμπορικές πρακτικές […] Η δοκιμή μέσου καταναλωτή δεν αποτελεί στατιστική δοκιμή. Τα εθνικά δικαστήρια και οι εθνικές αρχές θα πρέπει να χρησιμοποιούν τη δική τους κρίση, λαμβάνοντας υπόψη τη νομολογία του Δικαστηρίου για να προσδιορίζουν την τυπική αντίδραση του μέσου καταναλωτή σε δεδομένη περίπτωση.»

4 Το άρθρο 2 της οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

[…]

δ) “εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές” […]: κάθε πράξη, παράλειψη, τρόπος συμπεριφοράς ή εκπροσώπησης, εμπορική επικοινωνία, συμπεριλαμβανομένης της διαφήμισης και του μάρκετινγκ, ενός εμπορευομένου, άμεσα συνδεόμενη με την προώθηση, πώληση ή προμήθεια ενός προϊόντος σε καταναλωτές.

[…]

θ) “πρόσκληση για αγορά”: η εμπορική επικοινωνία στην οποία αναφέρονται χαρακτηριστικά του προϊόντος και η τιμή, με τρόπο ο οποίος ενδείκνυται για τα μέσα της εμπορικής επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται, ούτως ώστε να έχει ο καταναλωτής τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει την αγορά·

[…]».

5 Το άρθρο 7 της οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«1. Μια εμπορική πρακτική θεωρείται παραπλανητική όταν, στο πραγματικό της πλαίσιο, λαμβανομένων υπόψη όλων των χαρακτηριστικών της και των περιστάσεων, καθώς και των περιορισμών του συγκεκριμένου μέσου επικοινωνίας, παραλείπει ουσιώδεις πληροφορίες που χρειάζεται ο μέσος καταναλωτής, ανάλογα με το συγκεκριμένο πλαίσιο, για να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση συναλλαγής, και ως εκ τούτου τον οδηγεί ή ενδέχεται να τον οδηγήσει να λάβει απόφαση συναλλαγής την οποία διαφορετικά δεν θα ελάμβανε.

2. Παραπλανητική παράλειψη τεκμαίρεται και όταν ο εμπορευόμενος αποκρύπτει ουσιώδεις πληροφορίες ή τις παρέχει κατά τρόπο ασαφή, ακατάληπτο, διφορούμενο ή εκτός χρόνου κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1, λαμβανομένων υπόψη των ζητημάτων που περιγράφονται στην εν λόγω παράγραφο, ή όταν δεν προσδιορίζει την εμπορική επιδίωξη της εμπορικής πρακτικής, εφόσον αυτή δεν είναι ήδη προφανής από το συγκεκριμένο πλαίσιο και όταν, και στις δύο περιπτώσεις, τούτο έχει ή ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα να λάβει ο μέσος καταναλωτής απόφαση για συναλλαγή την οποία, διαφορετικά, δεν θα είχε λάβει.

3. Όταν το μέσο που χρησιμοποιείται για την ανακοίνωση της εμπορικής πρακτικής επιβάλλει περιορισμούς τόπου ή χρόνου, οι περιορισμοί αυτοί καθώς και τα μέτρα που λαμβάνει ο εμπορευόμενος για να καταστήσει την πληροφορία προσιτή στους καταναλωτές με άλλο τρόπο, λαμβάνονται υπόψη προκειμένου να καθοριστεί αν η πληροφορία έχει παραλειφθεί.

4. Στην περίπτωση της πρόσκλησης για αγορά, θεωρούνται ουσιώδεις οι ακόλουθες πληροφορίες, εάν δεν είναι ήδη προφανείς από το συγκεκριμένο πλαίσιο:

[…]

γ) η τιμή, συμπεριλαμβανομένων των φόρων, ή αν, λόγω της φύσεως του προϊόντος, η τιμή δεν μπορεί ευλόγως να καθοριστεί εκ των προτέρων, ο τρόπος με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή, και, όπου ενδείκνυται, όλες οι πρόσθετες επιβαρύνσεις αποστολής, παράδοσης ή ταχυδρομείου ή, όταν αυτές οι επιβαρύνσεις ευλόγως δεν μπορούν να υπολογιστούν εκ των προτέρων, το γεγονός ότι μπορεί να απαιτηθούν τέτοιες πρόσθετες επιβαρύνσεις·

[…]».

Το γερμανικό δίκαιο

6 Ο Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (νόμος περί αθέμιτου ανταγωνισμού), της 3ης Ιουλίου 2004 (BGBl. 2010 I, σ. 254), όπως ίσχυε στις 28 Μαΐου 2022 και κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης (στο εξής: UWG), αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στη μεταφορά της οδηγίας 2005/29 στο γερμανικό δίκαιο.

7 Κατά το άρθρο 5bis, παράγραφοι 1 και 3, του UWG:

«1. Ενεργεί αθέμιτα και όποιος παραπλανά καταναλωτή ή άλλον συναλλασσόμενο παραλείποντας ουσιώδεις πληροφορίες

1) που χρειάζεται ο καταναλωτής ή άλλος συναλλασσόμενος, ανάλογα με τις περιστάσεις, για να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση συναλλαγής, και

2) των οποίων η παράλειψη παροχής ενδέχεται να οδηγήσει τον καταναλωτή ή άλλον συναλλασσόμενο να λάβει απόφαση συναλλαγής την οποία διαφορετικά δεν θα ελάμβανε.

[…]

3. Προκειμένου να εκτιμηθεί αν έχει παραλειφθεί ουσιώδης πληροφορία, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:

1) οι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί λόγω του μέσου επικοινωνίας που επιλέγεται για την εμπορική πρακτική καθώς και

2) όλα τα μέτρα που λαμβάνει ο εμπορευόμενος για να καταστήσει τις πληροφορίες προσιτές στον καταναλωτή ή σε άλλο συναλλασσόμενο με άλλον τρόπο πλην του μέσου επικοινωνίας που έχει επιλεγεί για την εμπορική πρακτική.»

8 Το άρθρο 5ter, παράγραφος 1, του UWG ορίζει τα εξής:

«Εάν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες προσφέρονται με μνεία των χαρακτηριστικών και της τιμής τους και με τον τρόπο που ενδείκνυται για το μέσο επικοινωνίας που χρησιμοποιείται, ούτως ώστε ο μέσος καταναλωτής να μπορεί να προβεί στη συναλλαγή, τότε οι ακόλουθες πληροφορίες θεωρούνται ουσιώδεις κατά την έννοια του άρθρου 5bis, παράγραφος 1, εφόσον δεν είναι ήδη προφανείς από το συγκεκριμένο πλαίσιο:

[…]

3) η συνολική τιμή ή, όταν λόγω της φύσεως του προϊόντος ή της υπηρεσίας, η τιμή δεν μπορεί να καθοριστεί εκ των προτέρων, ο τρόπος με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή, και, όπου ενδείκνυται, όλες οι πρόσθετες επιβαρύνσεις αποστολής, παράδοσης ή ταχυδρομείου ή, όταν αυτές οι επιβαρύνσεις δεν μπορούν να υπολογιστούν εκ των προτέρων, το γεγονός ότι μπορεί να απαιτηθούν από τον καταναλωτή τέτοιες πρόσθετες επιβαρύνσεις·

[…]».

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

9 Η New Niederrhein Energie und Wasser, η οποία ασκεί τη δραστηριότητά της στο σύνολο της γερμανικής επικράτειας, προμηθεύει με ηλεκτρική ενέργεια, μεταξύ άλλων, πελάτες που διαθέτουν ηλεκτρικό σύστημα θέρμανσης με θερμοσυσσωρευτές (στο εξής: ηλεκτρική ενέργεια για θέρμανση). Συγκεκριμένα, η εταιρία αυτή πωλεί ειδικότερα, στους ως άνω πελάτες, ηλεκτρική ενέργεια για την τροφοδότηση του εν λόγω συστήματος, με μειωμένο τιμολόγιο το οποίο ισχύει για ορισμένες νυκτερινές ώρες που αντιστοιχούν σε «ώρες χαμηλών φορτίων».

10 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι η κατανάλωση της ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση και της ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιούν οι εν λόγω πελάτες για άλλους σκοπούς μπορεί να καταγραφεί χωριστά ή από κοινού. Σε περίπτωση από κοινού καταγραφής, χρησιμοποιείται μετρητής διπλής χρέωσης με δύο ρολόγια που καταγράφουν την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, το ένα για τις ώρες χαμηλών φορτίων κατά τις οποίες ισχύει το μειωμένο τιμολόγιο και το άλλο για τις λοιπές ώρες της ημέρας κατά τις οποίες ισχύει το κανονικό τιμολόγιο.

11 Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι οι πελάτες μπορούν να καταναλώνουν, κατά τις ώρες ισχύος του μειωμένου τιμολογίου, πλέον της ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση, και ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιείται για άλλους σκοπούς, της οποίας όμως η κατανάλωση δεν μπορεί να καταγραφεί χωριστά. Ορισμένοι διαχειριστές δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας επιβάλλουν, στην περίπτωση αυτή, στους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας τη λεγόμενη χρέωση «αντιστάθμισης» (στο εξής: χρέωση αντιστάθμισης) η οποία αντιστοιχεί σε πλήρη τιμολόγηση, βάσει ενός κατ' αποκοπήν ποσοστού, μέρους της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας που υπάγεται στο μειωμένο τιμολόγιο.

12 Η NEW Niederrhein Energie und Wasser, η οποία μετακυλίει στους πελάτες της τη χρέωση αντιστάθμισης που καθορίζουν οι διαχειριστές δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, παρέχει στο κοινό, στον ιστότοπό της www.new-energie.de, ένα εργαλείο υπολογισμού των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας. Το εργαλείο αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί και από τους καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση που διαθέτουν μετρητή διπλής χρέωσης. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να εισαγάγουν, για τον σκοπό αυτόν, στο ως άνω εργαλείο τον ταχυδρομικό τους κώδικα καθώς και τις ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν καταναλώσει ή που αντιστοιχούν στις ανάγκες τους βάσει, αντιστοίχως, του μειωμένου και του κανονικού τιμολογίου. Το εργαλείο υπολογισμού των τιμών παρέχει στους ενδιαφερομένους μια προσφορά τιμολογίων την οποία αυτοί μπορούν να αποδεχθούν και να συνάψουν, συνεπώς, σύμβαση με τη NEW Niederrhein Energie und Wasser για την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας.

13 Κατά την ομοσπονδιακή ένωση, το γεγονός ότι, κατά τη χρήση του εν λόγω εργαλείου, δεν επισημαίνεται η χρέωση αντιστάθμισης που μετακυλίεται στον οικείο καταναλωτή συνιστά παράβαση της απαγόρευσης παραπλανητικής παραλείψεως και, συνεπώς, του UWG. Συγκεκριμένα, η ομοσπονδιακή ένωση υποστηρίζει ότι η τελική τιμή που προκύπτει από το εργαλείο υπολογισμού των τιμών είναι χαμηλότερη από την πραγματική τιμή, δεδομένου ότι δεν λαμβάνεται υπόψη το ποσοστό της χρέωσης αντιστάθμισης.

14 Η ομοσπονδιακή ένωση ζήτησε από τα αρμόδια γερμανικά δικαστήρια, τόσο πρωτοδίκως όσο και κατ' έφεση, να υποχρεώσουν τη NEW Niederrhein Energie und Wasser να παύσει, μεταξύ άλλων, να διαφημίζει την προσφορά παροχής ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση χωρίς να γνωστοποιεί ρητώς στον καταναλωτή, στο πλαίσιο της διαδικασίας συνάψεως της συμβάσεως και, ειδικότερα, όσον αφορά τον τρόπο τιμολόγησης της ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση, το ποσοστό της χρέωσης αντιστάθμισης που ισχύει στην περίπτωση από κοινού καταγραφής, με μετρητή διπλής χρέωσης, της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας για θέρμανση και της ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιείται για άλλους σκοπούς.

15 Δεδομένου ότι τα ως άνω δικαστήρια απέρριψαν τα υποβληθέντα ενώπιόν τους αιτήματα, η ομοσπονδιακή ένωση άσκησε αναίρεση ενώπιον του Bundesgerichtshof (Ανωτάτου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου, Γερμανία), ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου, υποβάλλοντας εκ νέου το αίτημά της για παύση της διαφήμισης αυτής.

16 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι στους γενικούς όρους συναλλαγών της εναγομένης της κύριας δίκης, τη γνώση των οποίων πρέπει να επιβεβαιώσει ο ενδιαφερόμενος κατά τη διαδικασία αποδοχής, στο διαδίκτυο, της προσφοράς για την παροχή της ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων, για θέρμανση, διευκρινίζεται ότι ο διαχειριστής του τοπικού δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας είναι εκείνος που καθορίζει τις νυκτερινές ώρες ισχύος του μειωμένου τιμολογίου και το ποσοστό της χρέωσης αντιστάθμισης. Αναφέρεται επίσης ότι το ποσοστό αυτό έχει καθοριστεί στο 25 % από τον διαχειριστή του δικτύου στη γεωγραφική ζώνη στην οποία βρίσκεται η έδρα της εναγομένης της κύριας δίκης.

17 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η διαφήμιση, μέσω του διαδικτυακού εργαλείου υπολογισμού των τιμών που παρέχει ο προμηθευτής, προσφοράς για την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας συνιστά «πρόσκληση για αγορά», κατά την έννοια της σχετικής γερμανικής νομοθεσίας η οποία μεταφέρει, ειδικότερα, στο εσωτερικό δίκαιο το άρθρο 7, παράγραφος 4, της οδηγίας 2005/29.

18 Κατά το αιτούν δικαστήριο, δεδομένου ότι η τελική απόφαση συναλλαγής την οποία λαμβάνει ο καταναλωτής, ήτοι η απόφασή του να συνάψει σύμβαση παροχής ηλεκτρικής ενέργειας, είναι απόρροια των όσων προηγήθηκαν της σύναψης της συμβάσεως, η εκ μέρους της εναγομένης της κύριας δίκης μνεία, στους γενικούς όρους συναλλαγών της, του ισχύοντος ποσοστού της χρέωσης αντιστάθμισης δεν ενδείκνυται για την εκπλήρωση, ιδίως από χρονικής απόψεως, της υποχρέωσης ενημέρωσης που υπέχει. Ειδικότερα, οι πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της τιμολογούμενης τιμής θα έπρεπε να παρέχονται στο πλαίσιο της χρήσης του εργαλείου υπολογισμού των τιμών, με προσδιορισμό του συγκεκριμένου ποσοστού της χρέωσης αντιστάθμισης που ισχύει για τον οικείο καταναλωτή. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η συνεκτίμηση του ποσοστού αυτού κατά τον υπολογισμό της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας θα παρείχε στους καταναλωτές τη δυνατότητα να συγκρίνουν την προσφορά της εναγομένης της κύριας δίκης με την προσφορά άλλων προμηθευτών.

19 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι το αίτημα που υπέβαλε ενώπιόν του η ομοσπονδιακή ένωση για παύση της διαφήμισης πρέπει να γίνει δεκτό, αν θεωρηθεί ότι οι πληροφορίες τις οποίες οφείλει να παρέχει η εναγομένη της κύριας δίκης, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 7, παράγραφος 1, και παράγραφος 4, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2005/29, σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της τιμής, πρέπει να περιλαμβάνουν το συγκεκριμένο ποσοστό της χρέωσης αντιστάθμισης, ούτως ώστε ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος γνωρίζει την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας που τον αφορά, να μπορεί να υπολογίσει αυτοτελώς την τιμή. Μια τέτοια ερμηνεία θα ήταν σύμφωνη με τον σκοπό της οδηγίας αυτής, ο οποίος συνίσταται στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των καταναλωτών, και μπορεί να συναχθεί από το κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το άρθρο 7, παράγραφος 4, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2005/29.

20 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι ο καταναλωτής χρειάζεται την εν λόγω πληροφορία προκειμένου να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση συναλλαγής και ότι η παράλειψη παροχής της ουσιώδους αυτής πληροφορίας θα μπορούσε να τον οδηγήσει να λάβει απόφαση συναλλαγής την οποία διαφορετικά δεν θα ελάμβανε.

21 Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο έκρινε μεν ότι η εναγομένη της κύριας δίκης δεν ήταν σε θέση να παράσχει πληροφορίες ως προς το συγκεκριμένο ποσοστό της χρέωσης αντιστάθμισης που ίσχυε στη γεωγραφική ζώνη συγκεκριμένου δικτύου, διότι οι διαχειριστές δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας σπανίως δημοσιεύουν τέτοιες πληροφορίες, πλην όμως το ίδιο αυτό δικαστήριο δεν διαπίστωσε ότι ήταν αδύνατο για την εναγομένη της κύριας δίκης να λάβει τη συγκεκριμένη πληροφορία από τους διαχειριστές των δικτύων.

22 Τούτου λεχθέντος, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι η φράση «ο τρόπος με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή», η οποία περιλαμβάνεται στο άρθρο 7, παράγραφος 4, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2005/29, δύναται να ερμηνευθεί και υπό την έννοια ότι μια γενική ενημέρωση του καταναλωτή σχετικά με τα κρίσιμα στοιχεία υπολογισμού της τιμής θα μπορούσε να αποδειχθεί επαρκής.

23 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bundesgerichtshof (Ανώτατο Ομοσπονδιακό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Πρέπει οι πληροφορίες που οφείλει να παράσχει ο εμπορευόμενος σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1, και παράγραφος 4, στοιχείο γ', της [οδηγίας 2005/29], σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή σε περίπτωση κατά την οποία η τιμή διαμορφώνεται βάσει της κατανάλωσης, να είναι τέτοιες που να δίνουν τη δυνατότητα στον καταναλωτή να προβαίνει, βάσει αυτών, αυτοτελώς σε υπολογισμό της τιμής, εφόσον γνωρίζει την κατανάλωση που τον αφορά;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

24 Προκαταρκτικώς, επισημαίνεται ότι από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι οι διάδικοι της κύριας δίκης διαφωνούν ως προς το ζήτημα αν το εργαλείο υπολογισμού των τιμών που είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο του προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας και το οποίο παρέχει στον ενδιαφερόμενο καταναλωτή τη δυνατότητα υπολογισμού της μηνιαίας τιμής που πρέπει να καταβάλλεται για την ηλεκτρική ενέργεια που χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων, για θέρμανση πρέπει να αναφέρει και το συγκεκριμένο ποσοστό της χρέωσης αντιστάθμισης που εφαρμόζει ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας έναντι του εν λόγω καταναλωτή, ούτως ώστε ο καταναλωτής, ο οποίος γνωρίζει την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας που τον αφορά, να μπορεί να υπολογίσει αυτοτελώς την τιμή.

25 Υπό τις συνθήκες αυτές, με το προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 7, παράγραφος 1, και παράγραφος 4, στοιχείο γ', της οδηγίας 2005/29 έχει την έννοια ότι, στο πλαίσιο διαδικτυακής διαφήμισης προσφοράς για την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, οι πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της τιμής πρέπει να περιλαμβάνουν το συγκεκριμένο ποσοστό μεταβλητής συνιστώσας, όπως η χρέωση αντιστάθμισης, που εφαρμόζει ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας έναντι του οικείου καταναλωτή, ούτως ώστε ο τελευταίος, όταν λάβει γνώση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας που τον αφορά, να μπορεί να υπολογίσει αυτοτελώς την τιμή.

26 Υπενθυμίζεται ότι μόνον εμπορική πρακτική η οποία έχει χαρακτηρισθεί προηγουμένως ως «πρόσκληση για αγορά» εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 7, παράγραφος 4, της οδηγίας 2005/29, ενώ όλες οι εμπορικές πρακτικές, περιλαμβανομένων των προσκλήσεων για αγορά, υπόκεινται στο άρθρο 7, παράγραφοι 1 έως 3 και 5, της οδηγίας αυτής (απόφαση της 12ης Μαΐου 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, σκέψη 24).

27 Καθόσον το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η διαφήμιση προσφοράς για την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, μέσω εργαλείου υπολογισμού των τιμών το οποίο παρέχεται στον καταναλωτή στον ιστότοπο του προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας, συνιστά «πρόσκληση για αγορά», κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο θ', της οδηγίας 2005/29, επισημαίνεται ότι, δυνάμει της διατάξεως αυτής, ως «πρόσκληση για αγορά» ορίζεται «η εμπορική επικοινωνία στην οποία αναφέρονται χαρακτηριστικά του προϊόντος και η τιμή, με τρόπο ο οποίος ενδείκνυται για τα μέσα της εμπορικής επικοινωνίας που χρησιμοποιούνται, ούτως ώστε να έχει ο καταναλωτής τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει την αγορά».

28 Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι, ως ειδική μορφή διαφήμισης, η πρόσκληση για αγορά υπόκειται σε ενισχυμένη υποχρέωση ενημέρωσης βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 4, σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 14 της οδηγίας 2005/29 (απόφαση της 12ης Μαΐου 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, σκέψη 28).

29 Ως εκ τούτου, κάθε πρόσκληση για αγορά πρέπει να περιλαμβάνει ορισμένες ουσιώδεις πληροφορίες που απαριθμούνται στο άρθρο 7, παράγραφος 4, της οδηγίας 2005/29, τις οποίες χρειάζεται ο καταναλωτής για να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση συναλλαγής. Μεταξύ των πληροφοριών αυτών συγκαταλέγονται, σύμφωνα με το στοιχείο γ′ της διάταξης αυτής, η τιμή συμπεριλαμβανομένων των φόρων ή ο τρόπος με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή αν, λόγω της φύσεως του προϊόντος, η τιμή δεν μπορεί ευλόγως να καθοριστεί εκ των προτέρων.

30 Από το γράμμα του άρθρου 7, παράγραφος 4, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2005/29 προκύπτει, καταρχάς, ότι η ένδειξη της τελικής τιμής πρέπει να διακρίνεται από την ένδειξη του τρόπου με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή αυτή, ακολούθως, ότι η φύση του προϊόντος είναι εκείνη που καθορίζει αν η εν λόγω τιμή δεν μπορεί ευλόγως να υπολογιστεί εκ των προτέρων από τον εμπορευόμενο και, τέλος, ότι, εάν ο εμπορευόμενος δεν μπορεί να δηλώσει την τελική τιμή, πρέπει να αναφέρει τον τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται αυτή ή, με άλλα λόγια, τον τρόπο υπολογισμού της τελικής τιμής.

31 Επομένως, όταν η τελική τιμή της παροχής ηλεκτρικής ενέργειας δεν μπορεί ευλόγως να υπολογιστεί εκ των προτέρων, διότι εξαρτάται ενδεχομένως από ορισμένους παράγοντες ή στοιχεία όπως, για παράδειγμα, από δαπάνες που βαρύνουν τον προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες βρίσκονται εκτός του ελέγχου του ή ακόμη, όπως επισημαίνει το αιτούν δικαστήριο, από την ποσότητα της ηλεκτρικής ενέργειας που πράγματι καταναλώθηκε από τον καταναλωτή, η πληροφορία για την εφαρμογή ενός στοιχείου όπως το ποσοστό προσαύξησης λόγω της χρέωσης αντιστάθμισης που περιλαμβάνει ο εμπορευόμενος στην τελική τιμή εμπίπτει στον «τρόπο με τον οποίο υπολογίζεται η τιμή» και, ως εκ τούτου, συνιστά ουσιώδη πληροφορία την οποία χρειάζεται ο καταναλωτής για να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση συναλλαγής.

32 Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2005/29, μια πρόσκληση για αγορά, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη διαφήμιση, θεωρείται παραπλανητική όταν παραλείπει ουσιώδεις πληροφορίες τις οποίες χρειάζεται ο μέσος καταναλωτής, ανάλογα με το συγκεκριμένο πλαίσιο, για να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση συναλλαγής και, ως εκ τούτου, οδηγεί ή ενδέχεται να οδηγήσει τον καταναλωτή να λάβει απόφαση συναλλαγής την οποία διαφορετικά δεν θα ελάμβανε.

33 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι μια ουσιώδης πληροφορία όπως το γεγονός ότι εφαρμόζεται ορισμένο ποσοστό προσαύξησης λόγω της χρέωσης αντιστάθμισης πρέπει να περιλαμβάνεται σε πρόσκληση για αγορά όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, όταν ο μέσος καταναλωτής, ανάλογα με το συγκεκριμένο πλαίσιο, χρειάζεται την πληροφορία αυτή για να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση συναλλαγής.

34 Επισημαίνεται ότι, για την ερμηνεία των διατάξεων της οδηγίας 2005/29, η έννοια του «καταναλωτή» έχει πρωταρχική σημασία. Η οδηγία αυτή λαμβάνει ως σημείο αναφοράς τον μέσο καταναλωτή ο οποίος έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός και ενημερωμένος, λαμβανομένων υπόψη των κοινωνικών, πολιτιστικών και γλωσσικών παραγόντων (απόφαση της 12ης Μαΐου 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, σκέψη 22).

35 Επομένως, όσον αφορά τον παραπλανητικό χαρακτήρα μιας διαφήμισης, τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την αντίληψη του μέσου καταναλωτή, ο οποίος έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός και ενημερωμένος (απόφαση της 12ης Μαΐου 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, σκέψη 23 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

36 Πρέπει να προστεθεί ότι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 18 της οδηγίας 2005/29, η έννοια του «μέσου καταναλωτή» δεν αποτελεί στατιστική έννοια και ότι τα εθνικά δικαστήρια και οι εθνικές αρχές θα πρέπει να χρησιμοποιούν τη δική τους κρίση για να προσδιορίσουν την τυπική αντίδραση του μέσου καταναλωτή σε δεδομένη περίπτωση.

37 Κατόπιν της διευκρινίσεως αυτής, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το γράμμα του άρθρου 7, παράγραφος 4, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2005/29 δεν ορίζει τον τρόπο με τον οποίο ο εμπορευόμενος οφείλει να ενημερώνει τον καταναλωτή σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της τιμής.

38 Επιπλέον, λόγω της φύσεως του οικείου προϊόντος και, ιδίως, των συνθηκών παραγωγής, προμήθειας ή ακόμη και τελικής χρήσης του, ο εμπορευόμενος ενδέχεται να μην είναι σε θέση να έχει στη διάθεσή του, εκ των προτέρων και επακριβώς, το σύνολο των συνιστωσών της τελικής τιμής και, επομένως, να μη μπορεί να γνωστοποιήσει στον καταναλωτή τον τρόπο υπολογισμού της τιμής αυτής κατά τρόπον ώστε ο ενδιαφερόμενος να είναι σε θέση να την υπολογίσει ο ίδιος.

39 Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να απαιτείται η πληροφόρηση του καταναλωτή σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της τιμής να είναι τόσο εκτενής ώστε ο καταναλωτής να είναι σε θέση, βάσει των πληροφοριών αυτών, να υπολογίσει ο ίδιος την τιμή και να έχει, ακολούθως, ένα τελικό αριθμητικό αποτέλεσμα.

40 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι η οδηγία 2005/29 δεν περιέχει καμία συγκεκριμένη διάταξη όσον αφορά τον βαθμό και το μέσο μετάδοσης μιας ουσιώδους πληροφορίας (πρβλ. απόφαση της 8ης Φεβρουαρίου 2017, Carrefour Hypermarchés, C-562/15, EU:C:2017:95, σκέψη 37).

41 Επομένως, μια πληροφορία σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της τιμής, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 4, στοιχείο γ′, της οδηγίας αυτής, μπορεί να έχει, για παράδειγμα, τη μορφή ποσοστών ορισμένου εύρους ή τη μορφή συγκεκριμένου ποσοστού το οποίο εξαρτάται από ορισμένες προϋποθέσεις, ή ακόμη και τη μορφή προκαθορισμένου ποσοστού με αναγραφή της μνείας ότι το ύψος του μπορεί να μεταβληθεί με την πάροδο του χρόνου λόγω στοιχείων που μεταβάλλονται ανεξάρτητα από τη βούληση του εμπορευομένου.

42 Μια τέτοια ερμηνεία του άρθρου 7, παράγραφος 4, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2005/29 επιρρωννύεται από την εξέταση της γενικής οικονομίας του άρθρου 7 της οδηγίας αυτής.

43 Συναφώς υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 2, της οδηγίας 2005/29, μια πρόσκληση για αγορά όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη διαφήμιση ενέχει παραπλανητική παράλειψη, μεταξύ άλλων, όταν ο εμπορευόμενος αποκρύπτει πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της τιμής ή τις παρέχει κατά τρόπο ασαφή, ακατάληπτο, διφορούμενο ή εκτός χρόνου και όταν, και στις δύο περιπτώσεις, τούτο έχει ή ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα να λάβει ο μέσος καταναλωτής απόφαση για συναλλαγή την οποία διαφορετικά δεν θα είχε λάβει.

44 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι ο εμπορευόμενος υποχρεούται να μνημονεύει το σύνολο των στοιχείων υπολογισμού της τιμής. Ομοίως, έκαστο από τα στοιχεία αυτά πρέπει να γνωστοποιείται από τον εμπορευόμενο κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο μέσος καταναλωτής να είναι σε θέση να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση συναλλαγής.

45 Δεύτερον, κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2005/29, ο παραπλανητικός χαρακτήρας της εμπορικής πρακτικής πρέπει να εκτιμάται λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, του πραγματικού πλαισίου της πρακτικής, όλων των χαρακτηριστικών της και των περιορισμών του συγκεκριμένου μέσου επικοινωνίας. Το δε άρθρο 7, παράγραφος 3, της οδηγίας αυτής προβλέπει ότι, προκειμένου να κριθεί αν έχουν παραλειφθεί πληροφορίες, λαμβάνονται υπόψη οι χωρικοί και χρονικοί περιορισμοί του χρησιμοποιούμενου μέσου επικοινωνίας καθώς και τα μέτρα που λαμβάνει ο εμπορευόμενος για να θέσει τις πληροφορίες αυτές στη διάθεση των καταναλωτών με άλλο τρόπο (πρβλ. απόφαση της 12ης Μαΐου 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, σκέψεις 53 και 54).

46 Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι η έκταση των πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της τιμής, τις οποίες πρέπει να παρέχει ο εμπορευόμενος στο πλαίσιο πρόσκλησης για αγορά, πρέπει να εκτιμάται με γνώμονα, μεταξύ άλλων, το πραγματικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η πρόσκληση αυτή και το χρησιμοποιούμενο μέσο επικοινωνίας (πρβλ. αποφάσεις της 12ης Μαΐου 2011, Ving Sverige, C-122/10, EU:C:2011:299, σκέψη 55, και της 26ης Οκτωβρίου 2016, Canal Digital Danmark, C-611/14, EU:C:2016:800, σκέψη 27).

47 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι δεν αποδείχθηκε ούτε είναι πρόδηλο ότι το μέσο επικοινωνίας που χρησιμοποιείται για τους σκοπούς της οικείας εμπορικής πρακτικής, ήτοι ένα εργαλείο υπολογισμού των τιμών το οποίο είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο της εναγομένης της κύριας δίκης, επιβάλλει χωρικούς ή χρονικούς περιορισμούς.

48 Τούτου λεχθέντος, προκειμένου να καθοριστεί η έκταση των πληροφοριών που οφείλει να παράσχει ο εμπορευόμενος σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της τιμής, το αιτούν δικαστήριο πρέπει να λάβει υπόψη το πραγματικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η επίμαχη στην κύρια δίκη διαφήμιση.

49 Συναφώς, αφενός, η εναγομένη της κύριας δίκης υποστηρίζει ότι ευλόγως δεν είναι σε θέση να αναφέρει, στη διαφήμισή της, το συγκεκριμένο ποσοστό της χρέωσης αντιστάθμισης, όπερ δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο να εξακριβώσει. Διατείνεται, ειδικότερα, ότι οι διαχειριστές δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας που είναι εγκατεστημένοι στη γερμανική επικράτεια παρακρατούν, ενίοτε, διαφορετικά ποσοστά τα οποία μεταβάλλονται με την πάροδο του χρόνου και ότι, συνεπώς, αν όφειλε να γνωστοποιεί στους καταναλωτές, σε πραγματικό χρόνο, το συγκεκριμένο ποσό μιας τέτοιας χρέωσης, θα έπρεπε να ρωτά σε καθημερινή βάση όλους τους διαχειριστές δικτύων για κάθε ενδεχόμενη μεταβολή του στοιχείου αυτού. Κατά την εναγομένη της κύριας δίκης, μια τέτοια πρακτική θα απαιτούσε την ανάλωση υπέρμετρων πόρων.

50 Αφετέρου, από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι στη διαφήμιση των τιμολογιακών προτάσεων που παρέχει το εργαλείο υπολογισμού των τιμών υπάρχει σύνδεσμος (link) μετάβασης στους γενικούς όρους συναλλαγών της εναγομένης της κύριας δίκης. Στο έγγραφο αυτό, η εναγομένη της κύριας δίκης επισημαίνει στον καταναλωτή ότι ο διαχειριστής του τοπικού δικτύου είναι αυτός που καθορίζει τις νυχτερινές ώρες ισχύος του μειωμένου τιμολογίου καθώς και το ποσοστό της χρέωσης αντιστάθμισης, το οποίο έχει καθοριστεί στο 25 % από τον διαχειριστή του τοπικού δικτύου για τη γεωγραφική ζώνη στην οποία βρίσκεται η έδρα της.

51 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι, εντός του πραγματικού πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η επίμαχη στην κύρια δίκη πρόσκληση για αγορά και υπό την επιφύλαξη των εξακριβώσεων στις οποίες οφείλει να προβεί το αιτούν δικαστήριο, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η πρόσκληση αυτή ενέχει «παραπλανητική παράλειψη» κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφοι 1 και 4, της οδηγίας 2005/29, υπό την προϋπόθεση ότι είναι ευδιάκριτος ο σύνδεσμος για τη μετάβαση στους γενικούς όρους συναλλαγών που περιέχουν αναφορά στο ποσοστό της χρέωσης αντιστάθμισης και εφόσον για την αποδοχή της προσφοράς από τον καταναλωτή απαιτείται, από τεχνικής απόψεως, η εκ μέρους του επιβεβαίωση ότι έχει λάβει γνώση των όρων αυτών, επιβεβαίωση διά της οποίας διασφαλίζεται ότι ο καταναλωτής λαμβάνει τεκμηριωμένη απόφαση συναλλαγής.

52 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, και παράγραφος 4, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2005/29 έχει την έννοια ότι, στην περίπτωση προσκλήσεως για αγορά μέσω διαδικτυακής εμπορικής επικοινωνίας, οι πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της τιμής δεν πρέπει κατ’ ανάγκη να περιλαμβάνουν το συγκεκριμένο ποσοστό μεταβλητής συνιστώσας, όπως η χρέωση αντιστάθμισης, που εφαρμόζει ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας έναντι του οικείου καταναλωτή ούτως ώστε ο τελευταίος, όταν λάβει γνώση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας που τον αφορά, να μπορεί να υπολογίσει αυτοτελώς την τιμή, υπό την προϋπόθεση ότι, κατά την ως άνω επικοινωνία, γίνεται αναφορά στην καταρχήν εφαρμογή ενός τέτοιου ποσοστού καθώς και στο τυχόν εύρος του ποσοστού αυτού και στα στοιχεία που το επηρεάζουν και εφόσον, κατ’ αυτόν τον τρόπο, παρέχεται η δυνατότητα στον μέσο καταναλωτή να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση συναλλαγής.

Επί των δικαστικών εξόδων

53 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ’ αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 7, παράγραφος 1, και παράγραφος 4, στοιχείο γ′, της οδηγίας 2005/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/ΕΚ, 98/27/ΕΚ, 2002/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («Οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές»),

έχει την έννοια ότι:

στην περίπτωση προσκλήσεως για αγορά μέσω διαδικτυακής εμπορικής επικοινωνίας, οι πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού της τιμής δεν πρέπει κατ’ ανάγκη να περιλαμβάνουν το συγκεκριμένο ποσοστό μεταβλητής συνιστώσας, όπως η χρέωση αντιστάθμισης, που εφαρμόζει ο προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας έναντι του οικείου καταναλωτή ούτως ώστε ο τελευταίος, όταν λάβει γνώση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας που τον αφορά, να μπορεί να υπολογίσει αυτοτελώς την τιμή, υπό την προϋπόθεση ότι, κατά την ως άνω επικοινωνία, γίνεται αναφορά στην καταρχήν εφαρμογή

ενός τέτοιου ποσοστού καθώς και στο τυχόν εύρος του ποσοστού αυτού και στα στοιχεία που το επηρεάζουν και εφόσον, κατ' αυτόν τον τρόπο, παρέχεται η δυνατότητα στον μέσο καταναλωτή να λάβει τεκμηριωμένη απόφαση συναλλαγής.

(υπογραφές)